

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**VII МІЖВІДОМЧОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО КРУГЛОГО СТОЛУ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ»**

(м. Київ, 17 квітня 2025 року)

Київ 2025

УДК 159.9:351.41:378.6 (477)
А-437

*Рекомендовано Науково-методичною радою НАВС
(протокол № 5 від 23.05.2025)*

А-437 *Актуальні питання психологічного забезпечення діяльності Національної поліції та закладів вищої освіти МВС України: зб-к тез доп. VII міжвідом. наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 17 квіт. 2025 р.). Київ : НАВС, 2025. 218 с.*

Current issues of psychological support for the activities of the National Police and higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: collection of abstracts of the VII interdepartmental scientific and practical round table (Kyiv, April 17, 2025). Kyiv : NAVS, 2025. 218 c.

У збірнику висвітлено результати наукових досліджень, що стосуються питань психологічного забезпечення професійної діяльності працівників Національної поліції України, а також особливостей організації психологічного супроводу освітнього процесу в закладах вищої освіти з особливими умовами навчання.

Публікується за матеріалами роботи VII міжвідомчого науково-практичного круглого столу «Актуальні питання психологічного забезпечення діяльності Національної поліції та закладів вищої освіти МВС України», який відбувся в Національній академії внутрішніх справ (Київ, 17 квітня 2025 року).

Видання може зацікавити науковців, практиків, працівників правоохоронних органів, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти та всіх небайдужих до сучасних проблем психологічного забезпечення.

*Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за дотримання академічної доброчесності та
достовірність представлених тез доповідей несуть автори.*

Пампура І.

ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ЯК ДЕТЕРМІНАНТА
ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО.....148

Пасько О.

ФІЗІОЛОГІЧНО-НЕЙРОННА РЕГУЛЯЦІЯ ЯК ОСНОВА СТРЕСУ
ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....151

Петренко В., Мельник В.

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ БРАЛИ УЧАСТЬ У
БОЙОВИХ ДІЯХ.....154

Платонов В.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОНОВЛЕННЯ ПСИХОДІАГНОСТИЧНОГО
ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ РОБОТИ ПСИХОЛОГА ДСНС УКРАЇНИ.....156

Поліщук Д., Коломієць О.

КОМПЛЕКСНИЙ МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....159

Полудьонна Н., Горбенко С.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....162

Полюлях А.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛЕГІТИМНОЇ АГРЕСІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ У
ДЕСТРУКТИВНІ КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ.....165

Романенко О.

ТРЕНІНГ ЯК МЕТОД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ.....168

Саратовська О.

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА КУРСАНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ.....171

Сидоренко О.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: ДОСЛІДЖЕННЯ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ТА
РЕСУРСІВ.....174

Скляр О.

НАВИЧКИ ТА МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ
ПРИКЛАД.....177

Сняткова Т.

ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....180

Сопронюк П.

ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ, ВПЛИВ ВІЙНИ, МЕТОДИ
БОРОТЬБИ.....182

Фараонов Г., Голярдик Н.

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ В
ДЕРЖАВНИЙ ПРИКОРДОННИЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ.....186

Платонов Владислав,
*доктор філософії з психології,
науковий співробітник навчально-наукової лабораторії
екстремальної та кризової психології
навчально-наукового інституту управління та безпеки населення,
Національний університет цивільного захисту України*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОНОВЛЕННЯ ПСИХОДІАГНОСТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ РОБОТИ ПСИХОЛОГА ДСНС УКРАЇНИ

Багато існуючих психодіагностичних інструментів, які використовуються психологами, на сьогодні є морально застарілими. Вони розроблялися на основі західних моделей і на сьогодні не мають належної адаптації для використання психологами в Україні. Психодіагностичні методики мають відповідати психометричним вимогам, що визначається на основі відповідних математично-статистичних процедур. Повноцінна перевірка таких інструментів потребує значного часу, що ускладнює їх швидке впровадження в практичну діяльність.

Більшість науковців, які займаються проблематикою психологічного супроводу діяльності фахівців сектору безпеки і оборони, наголошують на тому, що наявний психодіагностичний інструментарій, який використовується для професійно-психологічного відбору та оцінки актуального психічного стану, є застарілим і не має сучасних адаптованих варіантів [1]. У практиці часто застосовуються анкети з прямим неадаптованим перекладом запитань, що призводить до зниження точності результатів та висновків.

Подібна ситуація сформувалася через нагальну потребу у впровадженні методик в діяльність психологів та відсутності їх повноцінної статистичної перевірки [2]. Як наслідок, значна частина інструментів використовується без врахування надійності та адаптації до культурно-мовних особливостей.

Однією із пріоритетних проблем психодіагностики є створення надійних вітчизняних інструментів, здатних забезпечити високу точність оцінювання індивідуально-психологічних характеристик. Це зумовлює потребу в пошуку компромісних рішень – наприклад, тимчасовому використанні експрес-методик або частково адаптованих опитувальників до моменту розробки повноцінних українських методик [3]. Доцільним є також впровадження цифрових платформ, які дозволяють оперативно збирати, обробляти та інтерпретувати результати тестування [4]. Ці проблемні питання потребують поетапного вирішення, яке доцільно розділити на три основні напрями:

Етап 1. Автоматизація.

Необхідно створити автоматизований психодіагностичний комплекс із сучасними та оновленими методиками для потреб психологів ДСНС. Вітчизняний та зарубіжний досвід свідчать, що використання таких комплексів має низку переваг: мобільність, зручність застосування, захист і збереження інформації, зменшення витрат часу на підготовку матеріалів і виключення потреби в друкованих носіях.

Крім того, застосування комп'ютерних технологій дозволяє розширити функціональні можливості тестування, вдосконалити процедури діагностики та забезпечити можливість дистанційного обстеження без фізичної присутності психолога. Перспективним є також інтегрування з наявними обліковими платформами ДСНС України, що дасть змогу зберігати результати тестування в електронних особових справах працівників і додавати до них висновки фахівців.

Етап 2. Оновлення наявних методик.

Наразі психологи ДСНС використовують низку психодіагностичних методик, які лише частково відповідають сучасним вимогам. Проблемою залишається використання застарілих тестів, які не адаптовані до україномовної вибірки: замість повноцінної адаптації застосовуються лише прямі переклади. Більшість цих тестів були адаптовані ще у 1970–1980-х роках у наукових установах Радянського Союзу, що ставить під сумнів їхню актуальність і точність результатів в умовах сьогодення.

Розв'язання цієї проблеми можливе через оновлення та повторну адаптацію наявних тестів із проведенням психометричної перевірки на валідність і надійність. Водночас це тривалий процес, що ускладнює своєчасне задоволення практичних потреб. Не менш важливо переглянути чинну нормативно-правову базу, яка регламентує використання психодіагностичних методик на різних етапах їх застосування.

Етап 3. Розробка нових психодіагностичних методик.

Альтернативним напрямом вирішення проблем є створення нових психодіагностичних інструментів, адаптованих до сучасних умов та запитів. Це дозволить розробити методики, що враховуватимуть специфіку професійної діяльності фахівців ДСНС і оцінюватимуть саме ті індивідуально-психологічні характеристики, які є найбільш релевантними.

Процес створення нових методик вимагає значних ресурсів та часу, адже необхідно не лише сформулювати тестові питання, а й провести багатоетапну перевірку їх надійності й валідності на репрезентативних вибірках. Успішне впровадження передбачає також повторне проходження тестів і їх корекцію за результатами проведеної валідації.

Таким чином, комплексне вирішення проблем психодіагностики в системі ДСНС можливе лише за умов паралельного розвитку трьох ключових напрямів:

автоматизації, оновлення чинних методик та створення нових психодіагностичних інструментів. Такий підхід забезпечить якісне вдосконалення психологічного забезпечення службової діяльності та підвищить ефективність професійного відбору й підтримку персоналу ДСНС.

Список використаних джерел:

1. Barko V., Barko V., Yurchenko-shekhovtsova T. *Theoretical Approaches to the Improvement of Psychodiagnostic Studies of National Police of Ukraine*. Юридична психологія 2023. Т. 32, № 1. С. 7-15. URL: <https://doi.org/10.33270/03233201.7> (дата звернення: 09.04.2025).

2. Макаренко П.В., Онищук К.І. Проблеми оптимізації методик професійно-психологічного відбору та психологічного вивчення військовослужбовців в національній гвардії України в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів* : зб. Матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 31 жовтня 2024 р.). Київ : ДНДІ МВС України, 2024. С. 36-40.

3. Платонов В.М. Психологічна експертиза рятувальників ДСНС України. Нові виклики та можливі рішення. *Актуальні питання роботи з персоналом у складових сектору безпеки та оборони* : Зб. тез щорічної науково-практ. конф. (Україна, м. Харків, 26 лют. 2025 р.). Харків, 2025. С. 104-107.

4. Платонов В.М., Оніщенко Н.В. Сучасний стан професійно-психологічного відбору в ДСНС. *Актуальні питання психологічного забезпечення діяльності Національної поліції та закладів вищої освіти МВС України* [Текст] : матеріали III міжвідом. наук.-практ. круглого столу (Київ, 29 квіт. 2021 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 125-128.

**НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
«ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Науковий журнал «Юридична психологія» заснований у 2007 році Національною академією внутрішніх справ.

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») за спеціальністю 053 «Психологія» відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 17 березня 2020 року № 409.

Офіційна реєстрація як суб'єкта у сфері друкованих медіа здійснена на підставі рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 11 січня 2024 року № 26. Ідентифікатор медіа: R 30-02447.

Журнал виходить двічі на рік. **Публікація статей є безкоштовною.**

Мови видання: українська, англійська.

Розділи журналу

1. Теоретичні та методологічні проблеми юридичної психології
2. Психологічні проблеми роботи з делінквентами
3. Психологічне забезпечення правоохоронної діяльності

Контакти

03035 м. Київ, пл. Солом'янська, 1
Відділ підготовки навчально-наукових видань
e-mail: rvc@naiau.kiev.ua
телефон: (044) 520-08-47

Офіційний сайт <https://psychped.navs.edu.ua/index.php/psychped/main>

Запрошуємо до публікації!

Редакція журналу запрошує науковців, практиків, аспірантів (ад'юнктів) і всіх зацікавлених долучитися до публікації результатів своїх досліджень у наступних випусках видання. Ми відкриті до наукового діалогу та поширенні сучасних теоретичних і прикладних напрацювань у галузі юридичної психології.

Наукове видання
(авторська редакція)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ

Збірник тез
VII міжвідомчого науково-практичного круглого столу
(м. Київ, 17 квітня 2025 року)

Відповідальні за випуск:
працівники науково-дослідної лабораторії з проблем управління
правоохоронною діяльністю та її психологічного супроводження
навчально-наукового інституту післядипломної освіти
Національної академії внутрішніх справ

Видавець і виготовлювач
Національна академія внутрішніх справ
Адреса: 03035 м. Київ-ДСП, пл. Солом'янська, 1
Телефон: (044) 246 94 91
post@navs.edu.ua